

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1

ประภาส เกตุพงษ์พันธุ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาระบบทรัพยากรการศึกษา

ปีการศึกษา 2549

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

**ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE SCHOOL
ADMINISTRATORS UNDER TRANG EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1**

PRAPAS KETPONGPUN

**Presented in Partial Fulfillment of the Requirement for the Master
of Education Degree in Educational Administration
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University
Academic Year 2007**

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

สังคัดดำเนินคุณภาพเพื่อพัฒนาศักยภาพครุศาสตร์ฯ

ผู้วิจัย

นายประภาส เกตุพงษ์พันธุ์

สาขา

การบริหารการศึกษา

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. hem ทองชัย)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระยุทธ ชาตภากัญจน์)

คณะกรรมการสอบ

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีรวรรณ จงจิต ศิริจิรากล)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระยุทธ ชาตภากัญจน์)

กรรมการ

(ดร. กิตติกร ชัยพูน)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระยุทธ ชาตภากัญจน์)

(อาจารย์อमพล ศิริพันธุ์)

คณะศึกษาศาสตร์

ผู้อำนวยการส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

วันที่ 25 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2550

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1
ผู้วิจัย	นายประภาส เกตุพงษ์พันธุ์
สาขา	การบริหารการศึกษา
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เหมา ทองชัย
กรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระบุตร ชาตเศกาญจน์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 ตามตัวแปร ประสบการณ์ในการบริหาร และขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 112 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พนว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน และด้านการวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการบริหารต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ABSTRACT

The Title	Academic Administration of the School Administrators under Trang Educational Service Area Office 1
The Author	Mr.Prapas Ketpongpun
Program	Educational Administration
Thesis Chairman	Assistant Professor Dr. Ham Tongchai
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Weerayuth Chatakan

This research aims at studying the academic administration of the school administrators under Trang Educational Service Area Office 1, based on the variables, the administrative experience and the sizes of the school. The sample group of this study is composed of 112 school administrators under Trang Educational Service Area Office1, in the academic year 2549 (2006). The tools used in compiling data consist of the scale estimation questionnaires, the percentage data analysis, the mean of standard deviation, t-test and f-test :-

The outcome of research shows that :

1. The overall educational administration Performance of the school administrators under Trang Educational Service Area Office1, is at a high level. Considered in an individual aspect. The outcome of the performance is at a high level, except the fact that the research on educational development is at a moderate level. The aspect of the learning process development is at the highest level, followed by the educational assessment and evaluation, and the transfer of the educational results. The level of the performance on the educational development research is at the lowest level.

2. Overatly, the academic administration of the school administrators under Trang Educational Service Area Office1, who have had different experience turns out to be the same.

3. The academic administration of different sizes of the school under Trang Educational Service Area Office1, turns out to be different with the statistic significance at the level .05

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือแนะนำอย่างดีเยี่ยมจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เหม ทองชัย ประธานกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระยุทธ
ชาตากัญจน์ กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้กรุณายื่นหนังสือคิดเห็นที่มีคุณค่า ตลอดจน
ช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ มาโดยตลอด

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาให้ข้อคิดเห็น แนะนำ ในการสร้างแบบสอบถาม ตลอดถึง
ผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้ สุดท้ายขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาทุกคนที่ได้ช่วยเหลือ และเป็น
กำลังใจตลอดมา

ประโภชน์และคุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณแด่ผู้บริหาร โรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ประภาส เกตุพงษ์พันธุ์

สารบัญ

หน้า

บทกตดยอ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ก
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ง
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ของการวิจัย	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ความหมายของการบริหารงานวิชาการ	11
ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการ	13
บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการ	14
ความหมายและความสำคัญของการพัฒนาตนเอง	16
ขอบข่ายของงานวิชาการ	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	35
3 วิธีดำเนินการวิจัย	40
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	40
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	41
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ	41

บทที่

หน้า

การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	42
การวิเคราะห์ข้อมูล	42
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	46
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	83
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	83
สมมติฐานการวิจัย.....	83
วิธีดำเนินการวิจัย.....	83
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	84
การวิเคราะห์ข้อมูล	84
สรุปผลการวิจัย.....	85
อภิปรายผลการวิจัย	87
บรรณานุกรม	93
ภาคผนวก	98
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	99
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	101
ภาคผนวก ค แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	103
ประวัติผู้วิจัย	111

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามขนาดของ โรงเรียน	40
2 แสดงจำนวนและร้อยละของสถานภาพผู้ต้องแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ตำแหน่งที่ปฏิบัติงานที่โรงเรียน ประสบการณ์ในการบริหาร และขนาดโรงเรียน	48
3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 พิจารณาโดยรวมและรายด้าน.....	50
4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พิจารณารายข้อ	52
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการพัฒนาระบวนการเรียนรู้ พิจารณารายข้อ	53
6 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียน พิจารณารายข้อ	54
7 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา พิจารณารายข้อ	54
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการพัฒนา สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา พิจารณารายข้อ.....	56
9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พิจารณารายข้อ	57

ตารางที่

หน้า

10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการนิเทศการศึกษา ^{พิจารณารายชื่อ .....}	58
11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการแนะนำการศึกษา ^{พิจารณารายชื่อ .....}	59
12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ^{ภายในสถานศึกษา พิจารณารายชื่อ .....}	60
13 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ ^{แก่ชุมชน พิจารณารายชื่อ .....}	61
14 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการประสานความร่วมมือ ^{ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น พิจารณารายชื่อ .....}	62
15 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการส่งเสริมและสนับสนุน ^{งานวิชาการแก่นักศึกษา ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น พิจารณารายชื่อ .....}	63
16 แสดงการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการบริหาร ^{พิจารณาโดยรวมและรายด้าน .....}	64
17 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ^{พิจารณาโดยรวมและรายด้าน .....}	67
18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตรัง เขต 1 โดยรวมและรายด้าน ^{จำแนกตามขนาดโรงเรียน .....}	69

19 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียน โดยภาพรวมทุกด้านในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยวิธีการทดสอบของเชฟเพ่	71
20 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ระหว่างผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่.....	72
21 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยวิธีการทดสอบของเชฟเพ่.....	72
22 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ระหว่างผู้บริหารที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่.....	73
23 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียน ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนในโรงเรียน ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยวิธีการทดสอบของเชฟเพ่.....	74
24 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ระหว่างผู้บริหารที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่.....	74
25 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยวิธีการทดสอบของเชฟเพ่.....	75
26 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ระหว่างผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่.....	76
27 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร โรงเรียน ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยวิธีการทดสอบของเชฟเพ่	76

หน้า

ตารางที่

28 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการแนะแนวการศึกษา ระหว่างผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่.....	77
29 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการแนะแนวการศึกษา ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ่.....	78
30 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการพัฒนาระบบและกระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระหว่าง บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่	78
31 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการพัฒนาระบบและกระบวนการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ่.....	79
32 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ระหว่างผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน ขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่.....	80
33 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ในโรงเรียน ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ่.....	80
34 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ระหว่างผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่.....	81
35 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ของการบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษา และองค์กรอื่น ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ่.....	82